

OBEC KOCURANY

Koncepcia práce s deťmi a mládežou v obci Kocurany na roky 2021 - 2027

Spracoval: Ing. Vojtech Čičmanec
starosta obce

Kocurany, marec 2021

Obsah:

Východiská pre spracovanie koncepcie	3
1. Neformálne vzdelávanie detí a mládeže	4
1.1 Úvod do problematiky neformálneho vzdelávania	4
1.2 Podpora dobrovoľníctva	5
1.3 Mladí lídri	6
1.4 Ciele obce Kocurany	6
1.5 Nástroje na realizáciu cieľov	6
2. Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež	7
2.1 Úvod do problematiky	7
2.2 Ciele obce Kocurany	8
2.3 Nástroje na realizáciu cieľov	8
3. Informácie pre mládež	8
3.1 Ciele obce Kocurany	8
3.2 Nástroje na realizáciu cieľov	9
4. Participácia mladých ľudí na živote mesta	9
4.1 Ciele obce Kocurany	9
4.2 Nástroje na realizáciu cieľov	10
5. Všeobecná podpora k napĺňaniu cieľov koncepcie	10
5.1. Deti a mládež s nedostatkom príležitosti	10
5.2. Ochrana životného prostredia	10
5.3. Ľudské práva	11
6. Financovanie práce s deťmi a mládežou v obci Kocurany	11
6.1. Rámcové oblasti podpory grantového programu	11
7. Záverečné ustanovenia	12

Východiská pre spracovanie koncepcie

Obecné zastupiteľstvo v Kocuranoch svojim uznesením číslo 677/25/2021 písm. j) zo 17. marca 2021 schválilo aktualizované znenie Koncepcie práce s deťmi a mládežou v obci Kocurany na roky 2021 – 2027.

Gestorom politiky mládeže v obci Kocurany a realizácie jednotlivých cieľov obce je Komisia kultúry, vzdelávania a športu pri Obecnom zastupiteľstve Kocurany.

Dokumenty a uznesenia prijaté na úrovni obce Kocurany, ktoré sa dotýkajú práce s deťmi a mládežou na miestnej úrovni:

- Plán kultúrnych a športových podujatí na obdobie 1 roka.
- Schválená investičná výstavba multifunkčnej budovy MŠ, požiarnej zbrojnice a obecného múzea.
- Interný projekt environmentálnej výchovy.
- Program rozvoja obce Kocurany na roky 2015 – 2022 /aktualizované vydanie/.
- Komunitný plán sociálnych služieb obce Kocurany 2018 – 2022.

Dokumenty a uznesenia dotýkajúce sa detí a mládeže na národnej európskej úrovni:

- Biela kniha o mládeži od Európskej komisie,
- Dohovor o právach dieťaťa,
- Európska charta o participácii mladých ľudí na živote obcí a regiónov,
- Európska charta informácií pre mládež,
- Stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027.

Navrhovaná Koncepcia práce s deťmi a mládežou v obci Kocurany na roky 2021 - 2027 je v súlade so všetkými vyššie spomenutými materiálmi prijatými na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni. Navrhovaná koncepcia je nadčasová do tej miery, že je v súlade s pripravovanou Koncepciou rozvoja práce s mládežou TSK 2021 - 2028 a je zároveň v súlade so zákonom č. 282/2008 Z. z. o podpore práce s mládežou v znení novelizácie č. 360/2019 Z.z.

V zmysle Zákona č. 282/2008 o podpore práce s mládežou a zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a v znení neskorších predpisov v § 2 ods. a) sa definuje mládežník ako osoba, ktorá dovŕšila vek najviac 30 rokov. Zákon ďalej definuje mládež ako skupinu najmenej troch mládežníkov.

Navrhovaná koncepcia práce s deťmi a mládežou v obci Kocurany na roky 2021 – 2027 reflektuje na všetky rozpracované zámery obce Kocurany v oblasti práce s deťmi a mládežou. Zároveň pre účely tejto koncepcie považujeme za mládež všetkých, ktorí nedosiahli vek 30 rokov.

Schválením navrhovanej koncepcie sa rozšíria ciele obce Kocurany v oblasti práce s deťmi a mládežou a to nasledovne:

- Neformálne vzdelávanie detí a mládeže,
- Podpora dobrovoľníctva a mladých lídrov,
- Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež,
- Informácie pre mládež,
- Participácia mladých ľudí na živote obce,
- Deti a mládež s nedostatkom príležitosti,
- Ochrana životného prostredia a environmentálna výchova,
- Ľudské práva.

1. Neformálne vzdelávanie detí a mládeže

1.1 Úvod do problematiky neformálneho vzdelávania

Takmer 85% detí a mladých ľudí vo veku do 30 rokov má nejaké záujmy vo voľnom čase, teda v čase, ktorý nesúvisí so štúdiom ani s prácou. Mladí ľudia najradšej športujú, venujú sa svojim rozmanitým záľubám a koníčkam. Najradšej ich však realizujú neformálne – so svojimi priateľmi alebo spolužiakmi, prípadne individuálne (najmä mladí ľudia nad 18 rokov).

Význam voľného času rastie spolu s vyspelosťou obce a regiónu. Je priestorom na rozvoj a kultiváciu osobnosti, ale často sa stáva aj priestorom pre vznik negatívnych spoločenských javov. Známa súvislosť medzi podmienkami pre kvalitné využívanie voľného času detí a mládeže a potlačením rozvoja negatívnych sociálnych javov je návodom pre zabezpečenie takých podmienok, ktoré zabezpečia:

- vznik voľne dostupných priestorov pre realizáciu aktivít vo voľnom čase (ihriská, športoviská, posilňovňa, fitness a pod.),

- využívanie kultúrnych a spoločenských zariadení na záujmové aktivity pre deti a mládež,
- organizovanie atraktívnych voľnočasových podujatí pre deti a mládež ale aj rodičov,
- možnosť stretávať sa neformálne s rovesníkmi z domova i zo zahraničia,
- skúsenosť z dobrovoľnej práce v prospech mladej generácie, či iných sociálnych skupín.

V súčasnosti sa neformálne vzdelávanie detí a mládeže z obce Kocurany zabezpečuje v ZŠ Bojnice a v Základnej škole s materskou školou v Opatovciach nad Nitrou, nakoľko v obci Kocurany do roku 2021 nebolo žiadne školské zariadenie. V obci sme pociťovali nedostatok subjektov pracujúcich s deťmi a mládežou a mládežníckych lídrov. Od septembra 2021 bude obec ako zriaďovateľ prevádzkovať materskú škôlku s kapacitou 15 detí. Pedagogickí pracovníci budú okrem napĺňania vzdelávacieho programu organizovať s deťmi aj spoločenské akcie a voľnočasové aktivity.

1.2. Podpora dobrovoľníctva

Dobrovoľníctvo je slobodne zvolená činnosť v prospech iných vykonávaná bez nároku na odmenu. Dobrovoľník je človek, ktorý dáva zo svojho osobného času, energie, vedomostí a schopností v prospech činnosti, za ktorú nedostane finančnú odmenu, no získava osobnostný a profesionálny rast, dobrý pocit, niekedy nové priateľstvá a životné skúsenosti.

Vo Všeobecnej deklarácii o dobrovoľníctve, ktorá bola schválená Medzinárodnou asociáciou dobrovoľníckeho úsilia IAVE v Medzinárodnom roku dobrovoľníctva 2001 sa hovorí, že dobrovoľníctvo:

- je založené na osobnej motivácii a slobodnom rozhodnutí,
- je to spôsob podpory aktívnej občianskej participácie a záujmu o rozvoj komunity,
- zvyšuje ľudský potenciál a kvalitu každodenného života, posilňuje ľudskú solidaritu,
- prispieva k životaschopnosti ekonomického života a aj k tvorbe pracovných miest a nových profesií.

Dobrovoľnícke organizácie sú organizácie, ktoré sa zaoberajú organizáciou dobrovoľníckej činnosti a ktoré si svoju činnosť bez dobrovoľníkov nevedia často predstaviť. Dobrovoľnícke organizácie sa zaoberajú rôznymi oblasťami dobrovoľníctva, podľa cieľových skupín je to napr. sociálna, kultúrna, ekologická oblasť a pod.

Dobrovoľníctvo nie je neznámym pojmom ani na území našej obce. S dobrovoľníkmi sa stretávame často na rôznych podujatiach verejného charakteru, kde pomáhajú s prípravou a organizovaním jednotlivých aktivít pre rôzne skupiny obyvateľov obce – pre deti a mládež, pre dôchodcov, pre spoluobčanov.

1.3. Mladí lídri

Je potrebné, aby sa samotní mladí ľudia cielene venovali práci s deťmi a mládežou, či už ako pracovníci a dobrovoľníci v mimovládnych organizáciách alebo ako aktívni občania, ktorí sa zapájajú do vytvárania, presadzovania a realizovania podmienok pre aktívnu prácu s deťmi a mládežou na miestnej a regionálnej úrovni.

Mladý líder – vodca neformálnej skupiny detí a mládeže, občianskeho združenia, skupiny detí a mladých ľudí resp. iných inštitúcií má významné postavenie pri práci s deťmi a mládežou. Podporuje zapájanie sa ďalších mladých ľudí, svojich kamarátov, rovesníkov ako potencionálnych mladých lídrov.

1.4 Ciele obce Kocurany

Všeobecnými cieľmi obce Kocurany sú rozvoj osobnostných vlastností mladých ľudí, zvýšenie ich účasti na aktívnom využívaní voľného času a ich postupné začleňovanie do spoločnosti ako zodpovedných jedincov.

Špecifické ciele obce Kocurany:

- 1) Rozvoj atraktívnych podujatí pre deti a mládež zameraných na aktívne využívanie voľného času s podporou účasti detí a mládeže na ich príprave, realizácií a hodnotení.
- 2) Podpora a rozvoj iniciatív mladých ľudí ako prostriedok pre aktívne zapájanie detí a mládeže.
- 3) Rozvíjať a podporovať dobrovoľníctvo mladých ľudí.
- 4) Environmentálna výchova detí predškolského veku.
- 5) Podpora členstva DHZ z radov mladých ľudí.

1.5 Nástroje na realizáciu cieľov

- V rámci podmienok pre finančnú podporu práce s deťmi a mládežou podporiť také typy projektov, ktoré napomáhajú plneniu cieľov uvedených v rámci neformálneho vzdelávania.
- Rozšíriť a skvalitniť formy a metódy práce v oblasti neformálneho vzdelávania.

- Zabezpečiť vzdelávanie a odbornú prípravu mladých lídrov a pracovníkov s mládežou pre oblasti práce s deťmi a mládežou.
- Zabezpečiť účinnú propagáciu celkovej práce s deťmi a mládežou na území obce Kocurany a prezentovať pozitívny vzťah obce Kocurany voči deťom a mládeži.
- Realizovať predprimárne vzdelávanie v MŠ Kocurany so zameraním na environmentálnu výchovu detí.
- Zabezpečiť priebežné vzdelávanie, školenia a fyzickú prípravu členom DHZ a finančne túto činnosť podporiť zo strany obce.

2. Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež

2.1. Úvod do problematiky

Nízkoprahové programy predstavujú komplex stacionárne alebo terénne poskytovaných služieb, ktoré sú pre deti a mládež ľahko dostupné a nezvyšujú finančné, časové, fyzické, technické alebo iné požiadavky. Ich cieľom je predovšetkým:

- doplniť nedostatočné ponuky pre voľnočasové aktivity na miestnej úrovni,
- poskytnúť bezpečný priestor pre trávenie voľného času – ako alternatívu k ulici,
- ponúknuť pomoc pri prekonávaní životných problémov detí a mladých ľudí,
- vytvoriť kontakt s deťmi a mladými ľuďmi v ich prirodzenom prostredí.

Pre koho sú určené:

- neorganizované deti a mládež,
- deti a mládež v náročných životných situáciách – problémy spojené s dospievaním, sklamanie v láske, problémy v rodine a podobne,
- deti a mládež s vyhradeným životným štýlom.

Základné princípy nízkoprahových zariadení:

- voľný vstup a pobyt detí a mladých ľudí v zariadeniach obce, bez registrácie a podobne,
- bezpečný priestor,
- pasivita nie je dôvodom pre obmedzenie prístupu detí a mládeže do zariadení obce,
- pravidelná dochádzka nie je podmienkou,
- jasne a zrozumiteľne formulované základné pravidlá,
- zaručená anonymita detí a mladých ľudí,

- participácia detí a mládeže v programe „Znižujeme prahy“.

Nízkoprahové zariadenia pre deti a mládež, ktoré bude obec Kocurany zakladať resp. rozširovať, budú po obsahovej a metodologickej stránke pod dohľadom Komisie kultúry, vzdelávania a športu pri OZ Kocurany.

2.2 Ciele obce Kocurany

Všeobecným cieľom obce Kocurany je vytvorenie podmienok pre aktívne využívanie voľného času deti a mladých ľudí obce a tým podpora ich tvorivosti a samostatnosti.

Špecifický cieľ obce Kocurany:

Vytvoriť minimálne jedno nízkoprahové zariadenie ako súčasť Kultúrneho domu, alebo v priestoroch športovo-oddychového areálu.

2.3 Nástroje na realizáciu cieľov

- Spracovať metodické odporúčanie pre vznik a prevádzku nízkoprahových zariadení na území obce Kocurany.
- Poskytnúť dotáciu na zariadenie a potrebné úpravy priestorov a zariadení pre mladých z rozpočtu obce.
- Zabezpečiť účinný systém prezentácie vytvárania nízkoprahových zariadení a prezentácie ich činností a aktivít.
- Náklady na prevádzku nízkoprahových zariadení budú hradené z rozpočtu obce Kocurany.
- Prevádzka mužskej posilňovne a ženského fitness v priestoroch budovy OcÚ Kocurany bezplatne.

3. Informácie pre mládež

3.1 Ciele obce Kocurany

Všeobecným cieľom obce Kocurany je umožniť mladým ľuďom v obci Kocurany rozvoj ich osobnosti po stránke kvalitatívnej a kvantitatívnej s cieľom ich lepšieho zorientovania sa v spoločnosti a zvýšiť ich schopnosť rozhodnúť sa a tak podporiť ich profesionálny rast.

Špecifické ciele obce Kocurany:

- 1) Zabezpečiť prístup mladých ľudí k informačným a poradenským službám z rôznych záujmových oblastí a potrieb mladej generácie.
- 2) Rozširovať ponuku informačných materiálov a nosičov informácií, pričom sa budeme zameriavať na inovatívne a netradičné informačné materiály.
- 3) Vytvárať informačné materiály so špecifickým obsahom predovšetkým pre deti a mládež s nedostatkom príležitostí alebo pre deti a mládež, ktoré čelia rôznym kultúrnym, sociálnym a iným prekážkam.
- 4) Zriadenie priestorov pre osvetu, vzdelávanie, stretávanie sa s možnosťou využitia materiálovo-technologického vybavenia.
- 5) Zriadenie obecného múzea s cieľom uchovať kultúru a tradície pre budúce generácie.
- 6) Zabezpečiť environmentálnu výuku v MŠ, spoznávanie prostredia obce prostredníctvom Náučného chodníka v obci Kocurany.

3.2 Nástroje na realizáciu cieľov

V rámci podmienok pre finančnú podporu práce s deťmi a mládežou podporiť také typy projektov, ktoré napomáhajú plneniu cieľov uvedených v rámci Informácií pre mládež na území obce Kocurany.

4. Participácia mladých ľudí na živote obce

4.1 Ciele obce Kocurany

Všeobecným cieľom obce Kocurany je zvýšiť účasť mladých obyvateľov Kocurian na rozhodovacom procese obce Kocurany a podporiť rôzne druhy participácie detí a mladých ľudí, ktoré budú viesť k zvýšenému záujmu detí a mládeže o život v obci a budovaniu ich lokálpatriotizmu voči obci Kocurany.

Špecifické ciele obce Kocurany:

- 1) Zvýšiť vzdelanostnú úroveň detí a mladých ľudí v oblasti samosprávy a života obce Kocurany, pričom sa treba zameriavať aj na vzdelávanie v oblasti histórie obce Kocurany.
- 2) Zvýšiť účasť detí a mladých ľudí na rozhodovacom procese obce Kocurany, predovšetkým v oblastiach, pri ktorých dochádza k priamej účasti detí a mládeže.

- 3) Podporiť projekty a činnosti smerujúce k budovaniu aktívneho demokratického občianstva a samosprávnej demokracie.
- 4) Podporiť projekty a činnosti smerujúce k zlepšeniu životného prostredia v obci.

4.2 Nástroje na realizáciu cieľov

- V rámci podmienok pre finančnú podporu práce s deťmi a mládežou podporiť také typy projektov, ktoré napomáhajú plneniu cieľov uvedených v rámci participácie detí a mládeže na živote obce Kocurany.
- Zriadenie obecného múzea.

5. Všeobecná podpora k napĺňaniu cieľov koncepcie

5.1. Deti a mládež s nedostatkom príležitostí

Zvýšenú pozornosť pri napĺňaní cieľov koncepcie práce s deťmi a mládežou bude obec Kocurany venovať aktivitám, pripravovaným pre **deti a mladých ľudí s nedostatkom príležitostí**, za ktorých považuje:

- mladých nezamestnaných,
- deti z detských domovov alebo deti z neúplných rodín,
- mladých ľudí bez vzdelania alebo s nízkym dosiahnutým vzdelaním,
- deti a mladých ľudí čeliacich sociálnym, ekonomickým a kultúrnym prekážkam,
- deti a mladých ľudí so zdravotnými problémami a handicapovanú mládež,
- mladých ľudí, ktorí sú alebo sa cítia inak znevýhodnení oproti väčšinovej spoločnosti a to najmä v súvislosti so sexom a rodinným životom.

5.2. Ochrana životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny je dôležitá súčasť života človeka a preto obec Kocurany venuje zvýšenú pozornosť aj aktivitám v oblasti životného prostredia a budovania harmónie – človek – príroda, predovšetkým nasledovnými cieľmi:

- posilňovanie environmentálneho povedomia detí a mládeže,
- propagovanie ochrany životného prostredia ako základnej podmienky pre lepšiu kvalitu života a vyššiu úroveň verejného zdravia,
- motivovanie detí a mladých ľudí k opatreniam a aktivitám na zlepšenie životného prostredia ako separovanie druhotných surovín, úspora energie a iné.

5.3. Ľudské práva

Ľudské práva ovplyvňujú každý aspekt nášho života. V skutočnosti porušovanie ľudských práv je základným kameňom skoro každého problému vo svete: násilie, chudoba, globalizácia, životné prostredie, ekonomická nerovnosť a bezprávnosť. Obec Kocurany bude preto významnú pozornosť venovať aktivitám zameraným na podporu ochrany ľudských práv, podporu rôznorodosti, slobodného vyjadrovania sa a podporu solidárnych práv. Hlavným nástrojom je zároveň podpora vzdelávania a výchovy o ľudských právach.

6. Financovanie práce s deťmi a mládežou v obci Kocurany

Rozvoj práce s deťmi a mládežou na území obce Kocurany a rozšírenie aktivít si vyžaduje finančné zdroje. Model financovania politiky obce Kocurany vo vzťahu k deťom a mládeži:

- Pravidelne opakujúca sa činnosť pre deti a mládež a žiakov MŠ Kocurany.
- Príležitostné aktivity pre deti a mládež.
- Operatívna potreba Komisie kultúry, vzdelávania a športu pri OZ Kocurany.

Na jednotlivé položky podpory navrhujeme vyčleniť v rozpočte obce Kocurany na jednotlivé roky sumu finančných prostriedkov určenú na prácu s deťmi a mládežou podľa aktuálnej situácie konkrétneho obdobia.

Programy finančnej podpory práce s deťmi a mládežou podľa schválenej Koncepcie práce s deťmi a mládežou na roky 2021-2027 schvaľuje OZ na základe predloženia Komisiou kultúry, vzdelávania a športu pri OZ Kocurany.

6.1. Rámcové oblasti podpory grantového programu

- Neformálne vzdelávanie detí a mládeže
- Podpora aktivít zameraných na aktívne využívanie voľného času detí a mládeže
- Informácie pre mládež
- Participácia detí a mládeže na živote obce
- Vzdelávanie detí a mládeže neformálnym spôsobom v oblasti ochrany životného prostredia
- Podpora a rozvoj udržateľnosti detských a mládežníckych organizácií
- Vytváranie a udržiavanie klubovní a priestorov pre deti a mládež

7. Záverečné ustanovenia

- 1) Konceptia práce s deťmi a mládežou v obci Kocurany na roky 2021 – 2027 bola schválená Obecným zastupiteľstvom v Kocuranoch dňa 17. marca 2021, uznesením č. 677/25/2021.
- 2) Konceptia práce s deťmi a mládežou v obci Kocurany na roky 2021 – 2027 nadobúda účinnosť pätnástym dňom od jej zverejnenia na úradnej tabuli.

Zverejnené dňa : 7.4.2021

Ing. Vojtech Čičmanec
starosta obce Kocurany